

29.4.2016

Julkinen

Maksuneuvoston kokous

Aika 29.4.2016 klo 14.00–15.30

Paikka Suomen Pankki

Osallistujat

Juha Beurling	Kuluttajaliitto
Päivi Heikkinen	Suomen Pankki
Seppo Honkapohja	Suomen Pankki (puheenjohtaja)
Juhani Jokinen	Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kari Kemppainen	Suomen Pankki
Sami Kivivasara	Valtiovarainministeriö
Paula Lehtomäki	Valtioneuvoston kanslia
Juhani Pekkala	Kaupan liitto
Päivi Pelkonen	Finanssialan Keskusliitto
Petri Peltonen	Työ- ja elinkeinoministeriö
Jussi Salminen	FiCom ry
Heli Snellman	Suomen Pankki
Katja Taipalus	Suomen Pankki

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Seppo Honkapohja avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi maksuneuvoston kuudenteen kokoukseen. Petri Peltonen on tullut maksuneuvostoon Markku Wallinin tilalle Työ- ja elinkeinoministeriön edustajaksi. Lisäksi ensimmäistä kertaa paikalla oli muutama varajäsen. Tämän kertaisen kokouksen teemoina olivat käteispalvelujen saatavuus, käteistä kaupan kassalta -aloite, e-kirjanen 2020-luvun maksutavoista sekä euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston työn seuranta. Lisäksi luotiin katsaus maksuneuvoston työryhmien jatkotöiden etenemiseen sekä hyväksyttiin maksuneuvoston vuoden 2015 vuosikertomus.

2 Käteisen käyttö vuonna 2015 ja käteistä kaupan kassalta -palvelu

Päivi Heikkinen Suomen Pankista alusti käteispalveluiden saatavuudesta. Käteistä käytetään edelleen, ja joissain tilanteissa käteisen saatavuus ei välttämättä ole riittävää. Suomen Pankin tuoreen kyselytutkimuksen perusteella noin 25% kuluttajista käyttää käteistä edelleen ensimmäisenä maksutapana.

29.4.2016

Julkinen

Päivi Heikkinen kertoi myös työryhmästä, joka maksuneuvoston pyynnöstä selvitti käteisen nostamista kaupan kassalta. Käteisen nostaminen kaupan kassalta olisi yhteiskunnan kannalta tehokas lisäjakelukanava, ja siitä yritettiin luoda yleinen palvelukuvaus. Työryhmä totesi, että käteinen on täydentävä palvelu haja-asutusalueilla, mutta kansainvälisten korttiyhtiöiden ehdot rajaavat toimintaa. Ei ole myöskään olemassa keskitettyjä neuvottelukumppaneita, ja esimerkiksi olemassa olevat sopimukset ovat erilaisia eri kauppajien ja pankkien välillä. Työryhmä päätyi esittämään, että käteinen on edelleen osa toimivaa maksujärjestelmää sähköisten maksutapojen rinnalla. Työryhmä suositteli, että pankit ja kauppa ottaisivat huomioon päätöksenteossaan käteistä kaupan kassalta -palvelun mahdollisuudet täydentävänä käteisen jakelukanavana.

Keskustelussa todettiin, että käteisen käytettävyyden täytyy pysyä hyvällä tasolla. Kuluttajan kannalta ”käteistä kaupan kassalta” on hyvä uusi palvelu, ja pankkeja kannustettiin informoimaan asiakkaitaan tästä mahdollisuudesta. Yleisesti kannatettiin toimintatapojen kehittämistä ja yhdenmukaista palvelua, ei uuden sääntelyn luomista. Keskustelussa nousi myös esiin kaupan turvallisuusnäkökohdat, mikäli kassassa joudutaan pitämään suuri määrä käteistä.

Maksuneuvosto hyväksyi ”käteistä kaupan kassalta” -työryhmän suosituksen pienin täsmennyksin ja totesi, että materiaalia voidaan hyödyntää keskusteltaessa käteisen saatavuudesta. Lisäksi pyritään määrittelemään mittarit, joiden perusteella voidaan arvioida käteisen saatavuutta ja tarvetta mahdollisille korjaaville toimenpiteille.

3 Maksutavat 2020 -hanke: e-kirjasen löydösten esittely ja jatkotyöt

Kari Kemppainen kertoi e-kirjasen ”*Millä tavoilla maksamme 2020-luvulla?*” löydöksistä. E-kirjanen on kokoelma lyhyitä näkökulmia tulevaisuuden maksamisratkaisuihin ja niihin vaikuttaviin taustatrendeihin, ja se toimii syötemateriaalina maksuneuvoston töiden tuleviin painopistealueisiin.

E-kirjaseen saatiin 18 kirjoitusta maksamisen eri sidosryhmiltä. Kirjoituksissa nousi esiin viisi näkökohtaa: pirstaloituminen, reaaliaikaistuminen, maksaminen sulautuminen osaksi ostoprosessia, tunnistaminen ja sääntely.

Rahoitusmarkkina- ja tilasto-
osasto

Muistio

3 (4)

29.4.2016

Julkinen

Keskustelussa todettiin, että kuluttajien kannalta uudet ja helppokäyttöiset palvelut ovat hyvä asia. Samalla korostuu tarve digitaalisen ajan talouslukutaitoon: ihmisen täytyy edelleen tietää, milloin tekee maksun ja paljonko rahaa on käytettävissä, vaikka itse maksamisesta tehtäisiin täysin huomaamaton. Talouslukutaitoa pitäisi opettaa jo peruskoulussa, eikä sitä voi laittaa minkään yksittäisen tahon harteille. Maksuneuvosto kannustaa eri tahoja yhteistyöhön talouslukutaidon edistämässä.

Monet esiin nostetuista teemoista vaikuttavat voimakkaasti tulevaisuuden maksamisen pelikenttään. Todettiin, että sääntelyn tulee kohdella tasapuolisesti sekä pankkeja että uusia tulokkaita. Turvallisuusasioiden pitäisi olla keskeisiä kaikille maksamisen osapuolille. Sovittiin, että esimerkiksi pirstaloitumisen osalta pohditaan, mitä mahdollisia negatiivisia puolia niihin voisi liittyä. Keskustelussa todettiin myös, että digitalisaation myötä kaikki liiketoiminta kansainvälistyy. Kysymys on vain siitä, miten nopeasti näin käy. Lisäksi voitot tehdään digitaalisessa maailmassa täysin toisin kuin perinteisesti on opittu, vrt. karttapalvelut. Voitaisiin pohtia, miten nämä digitalisaation piirteet vaikuttavat kansallisella tasolla.

E-kirjanen julkaistaan 10-vuotis-Maksufoorumin yhteydessä 10.5.2016. Maksuneuvoston jäsenet voivat toimittaa kirjallisesti mahdollisia lisänäkökulmia e-kirjaseen löydöksistä. Seuraavissa kokouksissa jatketaan e-kirjaseen keskeisten löydösten analysointia ja pullonkaulojen tunnistamista hyödyntäen ulkopuolisia alustuksia tarvittaessa.

4 Maksuneuvoston vuosiraportti ja Maksufoorumi 2016 ohjelma

Heli Snellman Suomen Pankista esitteli maksuneuvoston vuosiraportin. Se päätettiin julkaista suomeksi ja englanniksi maksuneuvoston sivuilla. Lisäksi Snellman esitteli 10.5. pidettävän Maksufoorumin ohjelman. Pääjohtaja Liikasen avauspuheen jälkeen päivän ensimmäisessä osiossa luodaan digitalisaatiovisioita mm. fintechin, mobiilimaksamisen ja tietoturvalisuuden näkökulmista. Toisessa osiossa käydään läpi perinteisen maksamisen disruptoitumista muutamien käytännön esimerkkien avulla. Viimeisen osion paneelikeskustelussa pohditaan tulevaisuuden maksamistapoja teemalla ”Millä tavoin maksamme 2020-luvulla”.

Rahoitusmarkkina- ja tilasto-
osasto

Muistio

4 (4)

29.4.2016

Julkinen

5 Katsaus maksamisen ajankohtaisiin hankkeisiin

Kari Kemppainen kertoi maksuneuvoston eurooppalaisen vastinparin eli euromaksualueen vähittäismaksuneuvoston (Euro Retail Payments Board, ERPB) toiminnan painopistealueista. Suomalaisten maksamismarkkinoiden kannalta olennaisimpia ovat yleiseurooppalainen reaaliaikainen maksaminen ja e-laskutus. Reaaliaikaisen maksamisen kehittymistä seurataan tiiviisti, ja toimiva pan-eurooppalainen pikamaksujärjestelmä tulisi olla käytössä marraskuussa 2017. Toisena asiana Kemppainen mainitsi, että ERPB:n e-laskutyöryhmä on aloittanut työnsä, ja siinä on vahva suomalaisedustus. Työryhmä selvittää e-laskutuksen esteitä ja mahdollisuuksia loppukeväästä toteutettavalla kyselyllä, johon maksuneuvosto pyrkii vastaamaan. Viimeisenä asiana Kemppainen esitteli kotimaista Taltio-hankkeessa meneillään olevaa e-kuittityötä.

6 Muita asioita

Puheenjohtaja kiitti maksuneuvoston jäseniä aktiivisesta ja rakentavasta keskustelusta. Lisäksi sovittiin alustavasti seuraavan maksuneuvoston kokouksen teemoista. Kokous järjestetään loka-marraskuussa 2016.

Liitteet

Esityskalvot maksuneuvoston kokous 29.4.2016

Jakelu

Maksuneuvosto